

Europske snage solidarnosti (European Solidarity Corps)

Upute Europskog volonterskog centra

Ožujak 2017.

Uvod

Nakon obraćanja predsjednika Junkera prilikom „State of the Union“ govora u jesen 2016. godine o namjeri da se osnuje **Europske snage solidarnosti (ESS)**, izdano je priopćenje Europske komisije 7. prosinca 2017. godine, uz popratnu pismenu objavu. Od tada, Europska Komisija je učinila dostupnom web stranicu s informativnim lecima, FAQ dijelom i drugim informacijama. Također, CEV je napravio i web stranicu posvećenu različitim sudionicima, posebno onima u volonterskom sektoru, kako bi se olakšao pristup informacijama.

Središnja misao izvorne objave, a zatim i priopćenja te pisane objave je omogućavanje prilika za mlade ljude da „*posvete period svog života pomažući drugima*“ te „*u praksi primjene temeljne vrijednosti solidarnosti EU*“ kroz „*aktivnosti solidarnosti kada budu povezani s nekom organizacijom ili kada budu primljeni kao volonteri.*“ Mladim ljudima će biti omogućeno uključivanje u volontiranje, obuku, naučavanje ili poslove kao dio aktivnosti ESS-a. U skladu s tim, ESS je podijeljen u dva segmenta: **Volontiranje i Stručni rad.**

U vezi načina financiranja rečeno je: „*Financijski troškovi povezani s prekograničnom mobilnosti i životom u inozemstvu biti će u velikoj mjeri pokriveni od strane EU, u okviru već postojećih struktura poput Europske volonterske službe i sheme Garancije za mlade.*“ Nema mnogo informacija o tome kako će pozicije unutar zemalja biti financirane, iako je Europska komisija izrazila namjeru „*da istraži mogućnosti financiranja za Europske snage solidarnosti i kroz zajedničko upravljanje programima.*“

S jedne strane, rečeno da je namjera Europske komisije da stvori jedan, centralni mehanizam financiranja za ESS. ... „*Europske snage solidarnosti, u cijelosti (volonterski i stručni rad) bi trebao biti financiran kroz vlastiti proračun na zasebnom pravnom temelju, koji će biti predložen do proljeća 2017. godine te mogućim proračunskim prilagodbama unutar postojećeg financijskog okvira. Komisija će poduzeti potrebne izmjene u tom smislu... .*“ Objašnjeno je i da će, uz pozicije koje se nude s ovim financiranjem, biti moguće, te se čak i poticati, da različite organizacije koje djeluju u „*područjima vezanim uz solidarnost*“ mogu ponuditi ESS pozicije, posebno za stručni rad, te će biti u stanju same pokriti troškove, bez pribjegavanja EU fondovima.

Spomenuto je da neprofitne organizacije, lokalne vlasti ili privatne tvrtke (socijalna poduzeća) koje su aktivne u izražavanju solidarnosti i koje se bave društvenim izazovima mogu koristiti ESS portal da stupe u kontakt i regrutiraju članove Snaga solidarnosti. Također je pojašnjeno da „*Sve organizacije uključene u volonterske aktivnosti moraju imati valjanu akreditaciju koja garantira usklađenost s EVS-ovom (Europska volonterska služba) poveljom kako bi se osigurali nužni standardi kvalitete.*“

Kako će se kvaliteta pozicija osigurati u sklopu stručnog rada u Snagama solidarnosti nije trenutno jasno iz postojećih informacija. Međutim, postoji temeljno razumijevanje od strane svih sudionika, uključujući i Europsku komisiju, da je to potrebno.

Komisija se tijekom proljeća 2017. savjetuje sa sudionicima i javnosti kako bi definirala glavne prioritete i oblik implementacije Europskih snaga solidarnosti. Savjetovanje se temelji na početnoj ciljanoj konzultaciji odabranih glavnih sudionika krajem 2016. godine. Pitanja ciljane konzultacije bila su široka, s fokusom na potencijal i izazove stvaranja Europskih snaga solidarnosti.*

*Rezultati početne ciljane konzultacije kratko su sažeti u priopćenju „A European Solidarity Corps“ [COM(2016) 942 final].

Online upitnik će omogućiti ispitanicima da učitaju svoje dokumente, primjerice stajališta, koji će biti objavljeni zajedno s odgovorom. CEV Vas poziva da koristite ovdje sadržane ideje kao osnovu za Vaše odgovore na anketu i Vaša stajališta. Komisija će sažeti odgovore po završetku konzultacijskog perioda. Rezultati će biti uzeti u obzir kada se bude pripremao prijedlog zakona.

Aspekti koje treba uzeti u obzir pri razvijanju prijedloga zakona za Europske snage solidarnosti

Mogućnosti i rizici vezani za ovu novu inicijativu mogu biti grupirani u tri aspekta:

1) Doprinos solidarnim akcijama zadovoljavajući potrebe društva.

Mogućnost: Velika većina volontiranja se događa van podrške i financiranja EU programa te treba podršku kroz održavajuće zakonsko i financijsko okruženje. Povećano pridavanje pažnje solidarnim organizacijama i volontiranju kao rezultat ESS-a bi, nadamo se, trebalo rezultirati većim priznanjem i dodatnom potporom ovim aktivnostima.

Rizik: Ne temelje se sve socijalne službe na solidarnosti s drugima – neke od njih jednostavno pružaju usluge za profit. Razne akcije sa skupinama koje su identificirane kao korisnici volontiranja, npr. tražitelji azila, motivirane su sigurnosnim politikama te nisu povezane sa solidarnosti. Treba se pobrinuti da pažnja bude na ciljevima organizacije i njihovih aktivnosti, a ne samo na grupi koja je korisnik volontiranja, kako bi se osiguralo da se članovi ESS-a uistinu uključuju u aktivnosti vezane uz solidarnost.

2) Doprinos zaposlenju i mogućnosti zaposlenja mladih ljudi.

Mogućnost: Jasna poveznica s implementacijom Preporuke Vijeća od 20. prosinca 2012. godine u vezi Vrednovanja neformalnog učenja (2012/C 398/01)¹ će omogućiti da bilo koja pozicija, i volonterska i stručna, može doprinijeti povećanoj mogućnosti zaposlenja mladih ljudi. Provedba i fokus ESS-a bi trebali omogućiti i bolju implementaciju Preporuke.

Rizik: Razvoj vještina i mogućnost zaposlenja mladih koji su uključeni kao članovi Snaga solidarnosti bi mogli postati glavni predmet pažnje, a stvarni utjecaj solidarne akcije na zajednicu bi mogao pasti u drugi plan ili potpuno zanemaren. Ovo je posebno važno za volontiranje gdje potrebe zajednice i usluge drugima trebaju biti pokretačka snaga za angažman kako bi specifične jedinstvene karakteristike volontiranja bile zaštićene i očuvane.

3) Doprinos razvoju EU projekta kroz međunarodnu razmjenu i izražavanje EU vrijednosti.

Mogućnost: Građani će biti svjesniji važnosti solidarnosti za EU projekt; pametno iskorištavanje EU fondova u podržavanju solidarnih ciljeva; pomaganje mladima u povećanju svojih prilika za učenjem i zapošljavanjem; omogućavanje strukturiranog načina za mlade da izraze svoje europske vrijednosti i solidarnost s drugima.

¹ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2012:398:0001:0005:EN:PDF>

Rizik: Reputacijski rizik Europskoj Uniji ako se program percipira kao npr. eksploatacija mladih ljudi u slabo plaćenim aktivnostima niske kvalitete, ili pridonosnje aktivnostima koje idu protiv opće dobrobiti ili globalnih standarda ljudskih prava. Ukoliko nisu na adekvatno implementirani, utoliko bi mogli potaknuti dodatne i povećane anti-EU osjećaje.

Konzultacije licem u lice u vezi ESS-om su se fokusirale na tri područja za raspravu i sljedeće preporuke su također kategorizirane na taj način:

1. Djelokrug i komplementarnost s postojećim shemama.

a. Sve pozicije bi trebale podržavati neprofitne solidarne akcije kako bi zadovoljile identificirane potrebe zajednice.

b. Prilikom implementacije ESS-a, treba biti jasna razlika između volonterskih, radnih pozicija i pozicija za obuku, kako bi se održale temeljne razlike između obuke i volontiranja tj. je li primarni fokus na potrebama korisnika volontiranja (zajednice) – volontiranje, ili na obučavanju i razvojnih potreba člana ESS-a koji sudjeluje – obuka.

c. Kako bi ESS bio uspješan, Komisija bi ga trebala integrirati u širu političku strategiju s ciljem kreiranja okoline za solidarnost i volontiranje u Europi, uz izbjegavanje preklapanja, a jačanje postojećih inicijativa koje uspješno djeluju, poput EVS-a i golemog truda kojeg ulaže veliko mnoštvo građana fokusiranih na volontiranje i solidarnost te organizacije aktivne u Europi.

d. Jednako uvažavanje volontiranja u slobodno vrijeme, koje se može prakticirati uz posao ili školovanje, bi trebalo biti uzeto u obzir jer je ovo daleko najuobičajeniji oblik volontiranja i angažmana građana te će omogućiti veći doseg i djelokrug s obzirom da tako ESS postaje dostupan mladim ljudima bez obzira na njihovu situaciju. Više će doprinijeti i solidarnosti u Europi jer uključuje kontinuirani volonterski angažman tijekom dužeg vremenskog perioda, umjesto pozicija na određeno vrijeme i po punom radnom vremenu, poput onih koje nudi EVS shema.

2. Pozicije i potpora.

a. Velika većina volonterskih i solidarnih akcija događa se na lokalnoj razini, zadovoljavajući lokalne potrebe i Europske snage solidarnosti bi se trebao fokusirati volontiranje i poslove utemeljene u lokalnoj zajednici, umjesto da prekogranične prilike koje zahtijevaju međunarodnu mobilnost budu primarne.

b. Sudjelovanje u primanju članova ESS-a ne bi trebalo biti dodatni administrativni teret uključenim pojedincima ili organizacijama te bi se trebalo oslanjati koliko je moguće više na postojeće i etablirane volonterske prilike i prilike za obuku/zapošljavanje koje već pružaju organizacije fokusirane na solidarnost.

c. Volonterska skupina bi trebala biti poduprta jasnim razumijevanjem načela kvalitetnog volontiranja poput onih iznesenih u **Skupu politika vezanih uz volontiranje u Europi** (Policy Agenda for Volunteering in Europe - PAVE) i **Europskoj povelji o pravima i obavezama volontera** (European Charter on the Rights and Responsibilities of Volunteers).²

d. Domaćini za pozicije stručnog rada trebali bi potpisati Povelju o kvaliteti koja sadrži dogovorene ciljeve i standarde poput onih iznesenih u **Europskoj povelji za kvalitetu stažiranja i naučavanja**³; garantiranje

² http://ec.europa.eu/citizenship/pdf/volunteering_charter_en.pdf

³ http://www.youthforum.org/assets/2014/04/internship_charter_EN.pdf

mentoriranja mladih ljudi za vrijeme trajanja njihove pozicije, adekvatna plaća, zdravstveno osiguranje i jasni obrazovni ciljevi;

e. Za obje skupine treba biti jasna poveznica s implementacijom Preporuka Vijeća od 20. prosinca 2012. godine o Vrednovanju neformalnog učenja (2012/C 398/01)⁴ kako bi bilo koja pozicija pridonosila porastu mogućnosti zaposlenja mladih.

f. Financiranje i potpora bi trebali biti dostupni organizacijama nacionalne i regionalne volonterske infrastrukture u zemljama članicama kako bi utjecali na rast i jačanje kapaciteta postojećih i budućih domaćina ESS-a informirajući ih o dostupnim prilikama, savjetujući o zakonskim okvirima, omogućujući volontere mentore itd.

3. Struktura implementacije i proračun.

a. Domaćinima iz obje skupine treba omogućiti dovoljnu administrativnu i financijsku potporu kako bi se pokrili direktni troškovi položaja, ali i u smislu znanja i vještina kako bi se moglo na pravi način primiti članove ESS-a. Organizacije koje čine volontersku infrastrukturu u Europi bi trebale biti podržane i ojačane kako bi na pravi način doprinosile jačanju kapaciteta domaćina.

b. Sudjelovanje u ESS-u ne bi trebalo biti ograničeno na mogućnosti financiranja od strane specifičnog EU proračuna za ESS, nego bi trebali uključiti i pozicije koje nude druga centralna EU financiranja ili ona kojima direktno upravlja zemlja članica, poput Garancije za mlade i ESF-a. Mogućnosti za volontere i vježbenike koji djeluju izvan okvira inicijativa koje financira EU bi isto tako bi trebale biti omogućene.

c. Treba osigurati sredstva za akcije pripreme i podrške, primjerice za učenje o zakonskim okvirima za volontere i vježbenike u različitim zemljama članicama i za obuku grupe mentora. Dostupnosti sredstava koja bi omogućila korištenje bogatog iskustva starijih ljudi u Europi da budu mentori za volontiranje mladim članovima ESS-a, isto tako bi razvilo i potaknulo vrijedni integracijski aspekt u ESS-u i u solidarnim akcijama u Europi općenito.

d. Civilna zaštita i humanitarna pomoć ne smije biti ovisna o mladim ljudima preko Europskih snaga solidarnosti. Razvoj ESS-a ne smije negativno utjecati na kontinuirano ulaganje u strukturiranu civilnu zaštitu i humanitarnu pomoć u Europi.

e. Potpora koju tvrtke već daju neprofitnim organizacijama kroz donacije ili volontersko vrijeme ne smije biti ugrožena kroz poticanje direktnog zapošljavanja mladih u okviru ESS-a. Bilo koji mehanizam koji bi omogućio tvrtkama da kroz ESS provode svoj program fokusiran na solidarnost, a koji bi zaobilazio i ne bi surađivao s postojećim i potencijalnim partnerima iz neprofitnog sektora, treba izbjegavati. Ako tvrtke imaju dostupne fondove za direktno zapošljavanje mladih, onda im trebalo na svaki način to omogućiti, no to bi trebalo biti van djelokruga ESS-a.

f. Sudionici trebaju biti redovito uključeni u implementaciju i praćenje inicijative te bi Europska komisija trebala ponuditi jedinstveno središte za koordinaciju volonterskih politika i programa EU-a, uključujući one koji su dostupni kroz ESS i one u drugim okvirima i programima financiranja, poput Programa Europe za građane (Europe for Citizens Programme).

Izradio: Europski volonterski centar (CEV, www.cev.be)

Za Hrvatsku mrežu volonterskih centara (HMVC, www.volontiram.info) volonterski prevela: **Višnja Stupalo**, volonterka Udruge Mi. Hvala☺

⁴ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2012:398:0001:0005:EN:PDF>